

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
GŽ 97/05
16.02.2006. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Slobodana Dražića, predsednika veća, Vlaste Jovanović i mr Ljubice Jeremić, članova veća, u parnici tužioca AA, čiji je punomoćnik AB, advokat, protiv tuženog "BB", čiji je punomoćnik BV, advokat, radi autorske naknade, odlučujući o žalbi tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Užicu P. 3/03 od 13.maja 2005. godine, u sednici održanoj 16.februara 2006. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDA SE presuda Okružnog suda u Užicu P. 3/03 od 13.maja 2005. godine, i predmet vraća istom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Užicu P. 3/03 od 13.maja 2005. godine, stavom prvim izreke odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtev tužioca da se tuženi obaveže da mu na ime autorske naknade plati iznos od 307.200,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 12.maja 2003. godine do isplate. Stavom drugim izreke obavezan je tužilac da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 51.322,00 dinara u roku od 15 dana po prijemu pismena otpravka presude pod pretnjom izvršenja.

Protiv navedene presude tužilac je blagovremeno izjavio žalbu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 372. ZPP ("Službeni glasnik RS" br. 125/04 od 22.novembra 2004. godine, stupio na snagu 23.februara 2005. godine), Vrhovni sud je našao da je žalba osnovana.

Prema stanju u spisima stranke su 3.decembra 2002. godine zaključile ugovor o autorskom delu. Ovim ugovorom tuženi je angažovao tužioca kao autora, da za njegove potrebe izvrši posao - zadatak koji se sastoji u sledećem: kreiranje i upravljanje realizacijom programa revitalizacije "BB" i obavljanje funkcije direktora "VV". Tuženi se obavezao da tužiocu kao autoru za izvršenje posla plati autorski honorar u neto iznosu od 1200 eura u dinarskoj protivvrednosti mesečno, najkasnije do 10-tog u mesecu a po predaji i usvajanju "___ izveštaja".

Prema navodima tužbe tužilac je svoju obavezu izvršio, na način i po kondicijama kako je ista ugovorena, pa je tuženom o tome dostavljao ___ izveštaje broj 1 od 16.januara 2003. godine; broj 2 od 5.februara 2003. godine; broj 3 od 2.marta 2003.godine, dok je u martu usluga vršena u neposrednoj saradnji sa vršiocem dužnosti direktora tuženog, koji je priznao prihvatanjem ugovora o cesiji od 7.aprila 2003. godine iznos od 307.200,00 dinara, koliko je tužilac ispostavio fakturu sa obračunom svojih dospelih potraživanja od 5.maja 2003. godine. Kako ugovor o cesiji nije realizovan, tuženi je u celosti ostao dužan navedeni novčani iznos, pa je tužilac ponovo svoje potraživanje ispostavio fakturinom od 5.maja 2003. godine i preporučenom pošiljkom preko pošte od 7.maja 2003. godine.

Prvostepeni sud je utvrdio da tužiocu ništa nije plaćeno na ime ugovorene autorske naknade po ugovoru od 3.decembra 2002. godine, u uredno su mu plaćeni samo putni troškovi i troškovi prenoćišta koje je imao kada je dolazio kod tuženog. Među strankama je sporno da li napred opisana delatnost tužioca predstavlja autorsko delo. Na tu okolnost određeno je veštačenje od strane ___ fakulteta u Beogradu, koje nije sprovedeno, pošto tužilac nije uplatio potreban predujam za veštačenje.

Na osnovu toga prvostepeni sud je primenom pravila o teretu dokazivanja, odbio tužbeni zahtev tužioca kao neosnovan.

Ovakav zaključak prvostepenog suda za sada se ne može prihvatiti jer nije pouzdan. Sporno pitanje na koje prvostepeni sud nije odgovorio je da li se u konkretnom slučaju radi o autorskom delu. S obzirom na vreme zaključenja ugovora, primenjuje se Zakon o autorskim i srodnim pravima ("Službeni list SRJ" br. 24/98) i u članu 2. definiše da je autorsko delo originalna duhovna tvorevina autora, izražena u određenoj formi, bez obzira na njegovu umetničku, naučnu ili drugu vrednost, njegovu namenu, veličinu, sadržinu i način ispoljavanja, kao i dopuštenost javnog saopštavanja njegove sadržine. Autorskim delom smatraju se naročito: pisana dela; govorna dela; dramska, dramsko-muzička, koreografska i pantomimska dela, kao i dela koja potiču iz folklora; muzička dela, sa rečima ili bez reči; filmska dela; dela likovne umetnosti; dela arhitekture, primenjene umetnosti i industrijskog oblikovanja; kartografska dela; planovi, skice, makete i fotografije; računarski program.

Reč, je dakle, o tvorevinama ljudskog duha, koje nadilaze rutinska, fizička ili umna dela, kojima se zadovoljavaju svakodnevne potrebe u životu, profesiji ili radu. Svojstvo autorskog dela stiče se na osnovu zakona.

Pitanje je da li predmet ugovora (kreiranje i upravljanje realizacijom programom revitalizacije "BB"), predstavlja autorsko delo ili se radi o produktu veštine, umeću, vičnosti i spretnosti, pa ipak ne predstavlja tvorevinu ljudskog duha u smislu navedenog zakonskog propisa.

Ovo osnovno pitanje prvostepeni sud nije raspravio, polazeći da tužilac zbog toga što nije uplatio predujam za veštačenje nije dokazao osnovanost svog zahteva. Sud je odredio veštačenje od strane Fakulteta organizacionih nauka u Beogradu, te tužilac nije prihvatio, obzirom na previsok iznos predujma za veštačenje. On je predložio veštačenje od strane ___ fakulteta u Kragujevcu, odnosno profesora dr. GG, koji je priznat stručnjak iz ove oblasti.

Prema članu 148. stav 4. ZPP, sud će odustati od izvođenja dokaza ako iznos potreban za podmirenje troškova ne bude položen u roku koji sud odredi. Međutim, u tom slučaju sud će, s obzirom na sve okolnosti, po svom uverenju oceniti od kakvog je značaja to što stranka nije u roku položila iznos potreban za podmirenje troškova (stav 5). Imajući u vidu da je veštačenje u tom pogledu od odlučnog značaja tužilac je predložio veštačenje od strane ___ fakulteta u Kragujevcu po svom izboru, nalazeći da se time ne dovodi u pitanje kompetentnost i stručnost veštaka, već smanjuju troškovi naknade za veštačenje, prvostepeni sud je olako zaključio da predlog tužioca ne treba prihvatiti i odbio tužbeni zahtev kao neosnovan.

Po shvatanju Vrhovnog suda u konkretnom slučaju nije bilo osnova za takav zaključak, s obzirom na sve okolnosti, a posebno razlog zbog kojeg tužilac nije položio iznos potreban za podmirenje troškova veštačenja od strane ___ fakulteta u Beogradu, na koji se sud po svom nahođenju opredelio.

Kako je zbog pogrešne primene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrđeno, valjalo je ukinuti prvostepenu presudu i predmet vratiti istom sudu na ponovno suđenje.

Sa iznetih razloga, Vrhovni sud je na osnovu člana 377. stav 2. ZPP, odlučio kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Slobodan Dražić, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

mz